

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมทอง อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด” เป็นผลสืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินเพิ่มมากขึ้นได้แก่การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่อง โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมดำเนินการทุกขั้นตอนของการพัฒนาดังนั้นท้องถิ่นต้องเป็นแกนกลางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน มีหน้าที่สนับสนุนบทบาทหน้าที่ของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาและการบริหารกิจการพัฒนาของท้องถิ่นตามแนวทางหลักธรรมรัฐ จากแนวคิดและนโยบายการพัฒนาดังกล่าวของรัฐที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการให้ประชาชน ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไข ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสและเป็นธรรมในปัจจุบัน จึงทำให้เทศบาลตำบลแหลมทองต้องตระหนักและให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา แต่จากประสบการณ์ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลแหลมทอง อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด ยังมีปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาในส่วนสำคัญ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นยังมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง ทั้งที่เทศบาลได้เปิดโอกาสโดยการเชิญประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ของเทศบาลแล้วก็ตาม จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแหลมทอง อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด ว่ามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมทอง อำเภอแหลมทอง จังหวัดตราด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล จากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด จำนวน 525 คน (ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง ณ วันที่ 16 มิถุนายน, ออนไลน์, 2554) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Accidental Sample) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) หากพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Difference Test) ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และมีระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบล

แหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านการร่วมปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการพัฒนา มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการร่วมนำเสนอปัญหาและความต้องการ ด้านการร่วมวางแผนในการพัฒนา และด้านการร่วมตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนา มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย โดยสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. ด้านการร่วมนำเสนอปัญหาและความต้องการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านการร่วมนำเสนอปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยในเรื่องขั้นตอนท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการของประชาชนกับประชาคมชุมชน มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อเทศบาลโดยตรง และเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อกรรมการชุมชน มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย
2. ด้านการร่วมวางแผนในการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านการร่วมวางแผนในการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยในเรื่องขั้นตอนท่านได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลกิจกรรมการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ กับประชาคมชุมชน และเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลแนวทางการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ ต่อเทศบาลโดยตรง มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย
3. ด้านการร่วมปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านการร่วมปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยในเรื่องขั้นตอนท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมแรงร่วมใจดำเนินกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ กับเทศบาล มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ กับเทศบาล และเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมบริหารกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ กับเทศบาล มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย
4. ด้านการร่วมตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยในเรื่องขั้นตอนท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นคว้าข้อดีและข้อเสียของกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ต่อเทศบาล มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขการดำเนินกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ต่อเทศบาล และเรื่องท่านได้มีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรม/ โครงการพัฒนาต่าง ๆ กับเทศบาล มีส่วนร่วมเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least Significant Difference Test) ต่างกัน 2 คู่

1. จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มี เพศ และระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ เชนจิรา สุคำภา (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และขัดแย้ง จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมองว่า อาจเนื่องจากประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง ประชาชนอาจไม่มีเวลา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนขาดการประชาสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาที่ต่อเนื่องทั่วถึงเท่าที่ควร และพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

1.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ด้านการร่วมนำเสนอปัญหาและความต้องการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ เชนจิรา สุคำภา (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการร่วมเสนอปัญหาในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาภายในชุมชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้อยที่สุด และขัดแย้งกับการศึกษาของของ ปราณี ทองจันทร์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลยางน่อง อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลยางน่อง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนส่วนใหญ่ จะมีผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนภาคประชาชนร่วมเสนอความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ประกอบกับเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ ได้มีบทบาทในการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ผ่านตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน จึงทำให้แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐานได้ตรงกับความต้องการของประชาชน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างสูงสุด

ผู้วิจัยมองว่าด้านการร่วมนำเสนอปัญหาและความต้องการ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของตนเองหรือของประชาชนในพื้นที่ ตามกระบวนการที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนที่ตัวแทนที่เป็นประชาคมชุมชนคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และกลุ่มผู้นำชุมชนอื่น ๆ ส่วนประชาชนทั่วไปจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม แต่จะเป็นเพียงการบอกกล่าวกับเพื่อนบ้าน กรรมการชุมชน บุคลากร/ เจ้าหน้าที่ของเทศบาล หรือผู้นำชุมชนเพื่อขอความช่วยเหลือเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนที่ชัดเจนในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชน ทำให้ไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของตนเองและของประชาชนในพื้นที่

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอลำดวน จังหวัดตราด ด้านการร่วมวางแผนในการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้นี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ คมศิลป์ ศิริวงศ์ (2548) ซึ่งศึกษาเรื่องพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมชุมชน ศึกษากรณีชุมชนชอยลิเกเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทั่วไปในชุมชน ด้านการวางแผน/ตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาการวิจัยของ สายยันต์ ภิรมย์กิจ (2547) ซึ่งศึกษาเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านร่วมวางแผนพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง และขัดแย้งกับการศึกษาการวิจัยของ จิราวัลย์ วรวงศ์ (2550) เรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมองว่าด้านการร่วมวางแผนในการพัฒนา ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการชุมชน สมาชิกประชาคมชุมชน กรรมการพัฒนาเทศบาลและผู้นำชุมชนอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ส่วนประชาชนทั่วไปไม่ได้มีส่วนร่วมเพราะคิดว่าตนเองไม่มีบทบาทในส่วนนี้เนื่องจากได้คัดเลือกประชาคมชุมชน และคณะกรรมการชุมชนไปทำหน้าที่แทนตนแล้ว อาจเป็นเพราะประชาชนทั่วไปขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดแรงจูงใจ คือ การประชาสัมพันธ์ และการประชุมชี้แจงจากประชาคมชุมชน คณะกรรมการชุมชนและเทศบาลที่ดี

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ด้านการร่วมปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้อสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2549) ซึ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้งด้านดำเนินการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำ แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาการวิจัยของ วาสนา ถิ่นขาม (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน คือขั้นตอนร่วมปฏิบัติการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยมองว่าด้านการร่วมปฏิบัติกิจกรรม/ โครงการพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นประชาชนที่เป็นกรรมการชุมชน กรรมการพัฒนาเทศบาล และสมาชิกกลุ่มผู้นำชุมชนอื่น ๆ ซึ่งต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ ความรู้ความสามารถของตน ส่วนประชาชนทั่วไปก็จะมีส่วนร่วมเป็นเรื่อง ๆ ไปตามที่ตนมีเวลาพอ แต่ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมได้ไม่ครอบคลุมทุกกิจกรรมการพัฒนา อาจเป็นเพราะไม่มีความรู้ ความเข้าใจและหากมีโอกาสดำเนินการมีส่วนร่วมก็จะมีส่วนร่วมตามศักยภาพของตน เช่น บริจาคเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

1.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุดซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อมรรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรี อำเภอบรี จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรี โดยรวมเป็นรายด้าน คือ ด้านขั้นการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาการวิจัยของ จุฑามาศ ศรีศิริพรพันธ์ (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการติดตามตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง และขัดแย้งกับผลการศึกษาการวิจัยของ ณัฐรจา ดันนารัตน์ (2552) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมองว่าด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการพัฒนา ประชาชนทั่วไปไม่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพราะขาดความรู้ความเข้าใจทั้งในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ ผู้ที่มีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนที่เป็นประชาคมชุมชน คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และสมาชิกกลุ่มผู้นำชุมชนอื่น ๆ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ระหว่างประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีเพศ และ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แตกต่างกัน จึงขอรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิง มีความรู้ความเข้าใจและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติในขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนาที่ไม่เหมือนกัน ทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเจนจิรา สุคำภา (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างในเรื่อง เพศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลโดยรวม และเป็นรายชั้น 3 ชั้น คือ ชั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ชั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรม และชั้นการลงทุนและปฏิบัติงานมากกว่าประชาชนเพศหญิง แต่ขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ บุญเทียม จันสุข (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกัน เรื่องเพศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2549) ซึ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่มีอายุและเป็นคนในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติในขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ สายยันต์ ภิรมย์กิจ (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทเทศบาลในการสร้างการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านรวมแสดงความคิดเห็น ด้านร่วมวางแผนพัฒนาเทศบาล ด้านรวมปฏิบัติงานและด้านตรวจสอบและประเมินผลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ จุฑารัตน์ จริยาอุดม (2549) ซึ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

พื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำบางน้ำผึ้งของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เป็นตลาดน้ำไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วม โดยรวมและรายชั้น 2 ชั้น คือ ขั้นการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา และขั้นการวางแผนดำเนินกิจกรรมแตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ ณัฐจา ตันนารัตน์ (2552) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาและเป็นคนในพื้นที่ใกล้เคียงกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจและแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติในขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มานพ ชันทะลีลา (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตกิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเขตกิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานีไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ วรพัทธ์ เลอสิทธิศักดิ์ (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาเมืองโบราณเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ สายยันต์ ภิรมย์กิจ (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหวในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านแสดงความคิดเห็น ด้านรวมวางแผนพัฒนาเทศบาลและด้านรวมปฏิบัติงาน แตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ พูลสวัสดิ์ นาทองคำ (2550) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วม

ในโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยรวมและรายด้านจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกัน

2.4 อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพและเป็นคนในพื้นที่ใกล้เคียงกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจและแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติในขั้นตอนเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราวัลย์ วรวงศ์ (2550) ซึ่งศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ เจนจิรา สุคำภา (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษางานวิจัยของ พูลสวัสดิ์ นาทองคำ (2550) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาเมืองน่าอยู่ โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างกัน

2.5 ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่แม้จะเป็นคนในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน แต่ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ที่มีความต่างกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาที่ไม่

เหมือนกัน ทำให้ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาล: ศึกษากรณี เทศบาลตำบลแหลมฉิม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉิม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน เฉลี่ย 31 ปี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ มานพ ชันทะสีลา (2547) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตกิ่งอำเภอ นาเยย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในเขตกิ่งอำเภอนาเยย จังหวัดอุบลราชธานีไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษาของ จริยา กลิ่นอุดม (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่น, ศึกษากรณีเทศบาลตำบลคลองตำหรุ จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับการศึกษาของ พิสมัย บุญเลิศ (2548) ซึ่งศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 10 ปี และไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากภาพรวมผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1 ควรเน้นนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลเพิ่มมากขึ้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในขั้นตอนการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทราบถึงภารกิจในการพัฒนา ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการเข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละด้านให้ถูกต้อง ชัดเจน

พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับทราบได้แก่ ประชาคมชุมชน คณะกรรมการชุมชน สมาชิกกลุ่มผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป ซึ่งจะเป็น ตัวช่วยผลักดันให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทและการเข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

1.2 ควรเน้นนโยบายเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอน การวางแผน/ กิจกรรมการพัฒนาและขั้นตอนการดำเนินการตามแผน โดยประชาชน ต้องได้รับและ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการวางแผน/ กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นได้ถูกต้องและ ทัวถึง ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากภาพรวมผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ควรมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

2.1 ควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการร่วมกัน กำหนดแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทุกภาคส่วนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเป็น ประจำต่อเนื่องตามที่แผนกำหนดไว้ โดยต้องชี้ให้ประชาชนเห็นว่าทุกกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการทำให้ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเอง และประชาชนทุกภาคส่วนจะต้องเสียสละ เวลา แรงงาน เงินทอง และวัสดุอุปกรณ์บางอย่างบ้าง และต้องเน้นให้ประชาชนนึกถึงประโยชน์ ของท้องถิ่นตนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยรวม

2.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ประชาชนได้รับทราบถึงกิจกรรมการ วางแผนพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นประจำและต่อเนื่อง ระดมความคิดเห็นแบบบูรณาการจากทุก ภาคส่วนในท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยคำนึงถึงสภาพ ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญแล้ว เสนอไปยังเทศบาลหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการประชุมสมาชิกกลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ในท้องถิ่นเป็นประจำ และต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทุกฝ่ายได้แสดงความรู้ ความคิดเห็นและบทบาทของตนได้อย่างเต็ม ความสามารถ ทำให้การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาในภาพรวมของท้องถิ่นเกิดจากความต้องการ ของประชาชนอย่างแท้จริง และ เกิดจากความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม การพัฒนาทุกกิจกรรม

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ควรมีการจัดประชุมเพื่อจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาทุกกระบวนการให้กับประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยเชิญหน่วยงานหลักในพื้นที่คือ เทศบาล ส่วนราชการอื่น ๆ มาพบปะกับภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบแนวโน้มการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น และแนวทางที่ประชาชนสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหาและความต้องการของตนหรือของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.2 ควรมีการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบเพิ่มเติม ที่สะท้อนถึงปัญหาและอุปสรรคของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในแก้ไขปัญหาและกำหนดนโยบาย แผนงาน กิจกรรมและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ